

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 9.

Pihenőre.

(P.) Megkezdődött a parlament szokásos nyári szünete, s a törvényhozás tagjai, hosszas és fáradságos munka után, immár pihenőre tértek. Ha igazságosak akarunk lenni, akkor azt is hozzá kell tennünk, hogy — a jól megérdemelt pihenőre.

Hogy mi mindent végeztek törvényhozóink a most befejezett munkaidőszak alatt, azt igazán sok volna, de talán főlegesen is részletesen felsorolni. Mert annyiszor elmondtuk azt a parlamenti tárgyalások ideje alatt esetenként is, sommásan összefoglalva is, hogy minden újságolvasó előtt bizonyára ismeretes.

Egész általánosságban csak azt konstatáljuk tehát, hogy az alkotmányos államok összes parlamentjei között egyik se tartott oly sok ülést, s mennyiségileg is, belső érték szerint is egyik se végzett akkora munkát, mint a magyar képviselőház.

S a multtal szemben, jellemző és örvendetes ellenzésképpen, ki kell emelnünk, hogy a parlamenti működés most nem szorított túlnyomólag a szorosabb értelemben vett államszükségletek kielégítésére; nem azt tartotta főképpen szem

előtt, hogy katonát és pénzt szavazzunk meg, vagyis, a bevett szójárás szerint mondva: »adjuk meg a császárnak, ami a császáré«; hanem eddig soha nem tapasztalt mértékben, atyai jóakarattal és buzgó kötelességérzettel gondoskodott a népről is, a régi sérelmeket orvosolt, számtalan jogos igényt iparkodott a lehetőség szerint kijelenteni, sokak számára megadta a mai kenyeret és mindnyájunk számára előkészítette a holnapot, a szebb és boldogabb jövőt.

Az új törvények jótékony hatását már is érzik s később még inkább fogják érezni a sok sanyarúsággal küzdő társadalom különböző osztályai. Higgadtan gondolkozó és igazságosan érző ember tehát nem fogja túlzásnak venni, ha megállapítjuk, hogy ez alatt a munka-év alatt a kisemberekért és az államfentartó középosztály érdekeiért annyit tett és annyit dolgozott a parlament, amennyit elődei évtizedek alatt sem tettek és dolgoztak.

És csodálatos, hogy bizonyos oldalról éppen ezt a nagy érdemét rójják fel bűnül a parlamentnek. »Gőzerővel dolgozott, nyakra-főre gyártotta a törvényeket« — mondogatják azok, akik a káskán is csomót keresnek, vagy akiknek éppen az fáj, hogy az új rendszer oly sok közhasznú alkotással dicsekedhetik.

Szerencsére azonban a józan közvé-

lemény a tettekből ítél és látja, hogy most nem a kongó frázisok, hanem az alkotó munka korszaka járja, s ezt a munkát a maga folytonosságában hazug kritikával és olyan kívánságok hangoztatásával megzavarni nem lehet, amely kívánságok ugyanis bennefoglaltatnak a nemzeti kormány programjában és sorrend szerint, a természetes egymásutánban, lassanként, de annál biztosabban ugyanis ki fognak elégítenni.

Az eddig végzett munka után tehát emelt fővel, s a hiven és jól teljesített kötelesség tiszta öntudatával jelenhetnek meg a parlamenti többség tagjai választóik előtt. Nem kell sokat beszélniük; csak egyszerűen rá kell mutatniok munkásságuk eddigi eredményére és azokra a még hátralevő alkotásokra, amelyek programszerűleg kitűzött céljaikat képezik. A magyar nép előreláthatólag biztosítani fogja őket, hogy a sáfarkodásukkal megvan elégedve és rendíthetetlenül bizik abban, hogy sorsának intézése a nemzet legjobbjai kezében jó helyen van.

A főrendiház ülése. Holnap délelőtt tíz órakor a főrendiház ülést tart, amelyen három törvényjavaslatot tárgyal le a kuriai bírásokodást, a végrehajtási novellát s a birtokrendezést. Valószínű, hogy mind a hárommal rövidesen végez, úgy hogy még délelőtt átveheti

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A testi büntetés.

Írta: J.-H. Rosny.

Megesik néha, hogy az ember melanholikussá válik, — mondta Michelot; — épen úgy mesegik ez, mint hogy a fák elhullatják a levelüket. És a legrégebb írók egyetértéssel abban a modernekkel, hogy nincs nagyobb okosság, mint az, a mely a nőt ki tudja ragadni a melancholiából.

Robert Figuri, ez a testi-lelki jó barátom, maga is jól tudta ezt és nekem panaszkodott, mikor neje, Marcelleen, a melancholia előjeleit vette észre. Nagyon súlyos okot kellett feltételeznem, mert még csak egy éves házasságok voltak.

— Nem lennék nyugtalan, — mondta Róbert, — ha csak muló szomorúság bántaná, de nap-nap után telik és a jókedve nem akar megjönni. Én félek.

— Megkérdezted tőle, mi lehet az oka?

— Meg, de eredmény nélkül.

— Mit mondott?

— Ő nem tudja. Nincs semmi baja.

— Nem csaltad te meg Marcellet?

— Nem. Sőt most is végtelenül szeretem, minden este együtt vagyunk és mindketten nehezen válunk el még kis időre is.

— Hirtelen támadt?

— Igen egy délután el kellett mennem valahová; mikor haza értem, ki volt sirva a szeme; rögtön kérdeztem, mi baja, azt mondta,

semmi. — Azt hittem, elmulik és igazán gyötör, hogy ily soká tart.

— Nézd, én ma elmegyek hozzátok ebédre, de ne mondd meg előre Marcellenek!

— Két óra volt, hogy bekopogtattam, Róbert még a szobájában volt; Marcellet csak az ebédnél láttam meg. Szegény kis Marcelle! Hogy megsajnáltam, szép kék szeme lázasan ragyogott és széles sötét karikától volt körülveve. Vajon mi történhetett vele?

Ebéd után Robert bocsánatot kért, hogy egy levelet megírasson. Ezt már előre így határozták, mert egyedül akartam maradni Marcelleel. Hogy bizalomra bírjam, elmondtam neki a M. E. G. . . estét, azt hittem, hogy annak van valami hasonlósága az övével. Nem érdekelte; csak úgy ült előttem némán, szomorúan.

— De, mi baja, kis Marcelle-em? — mondtam végül: — már egy negyed órája beszéllek valamiről és úgy látszik, hogy maga egy szót sem hallott az egészéből.

Eonyi elég volt hozzá, hogy heves zokogásban törjön ki.

— De hát ne sirjon, Mondja meg nekem, mi a bánatának az oka. Hiszen én a barátja vagyok, a Roberté . . .

— Igen, tudom, — sóhajtott, — a Robert barátja.

— Legyen bizalommal hozzám, Marcelle, nem fogom elmondani Robertnek.

Hallgatva tűnődött egy kis ideig.

— Igaz, meg kell tenni — szölt hirtelen.

— Nem tarthat tovább, megöl.

— Olyan komoly dolog?

— El sem képzelheti, — mormolta. —

En hü voltam, az is vagyok. Es mégis . . .

Rám emelte szemét és én még sohasem értettem meg annyira egy gyöngéd lélek szomorúságát, mint akkor. Egy szekrényhez lépett, kivett belőle egy levelet. Elolvastam:

»Ne kényszeríts rá, hogy megtegyem. A kijelölt helyen várom a tízezer frankot ápril. 27-e előtt. Különben előllok bizonyítékaimmal, mert jól ismerlek. Ne beszélj, — ismersz. A régi.«

Összeráncoltam a homlokom.

— Látja, — mondta Marcelle. — Ah! Elvesztettem. Mindent elmondok Róbertnek.

— Mit?

Hosszu habozás után végre elmondta, hogy sétálni ment egyszer Suzanne de Jalois-val; Suzanne minenféle gyermekes tréfát mondott az uton, mindkettőjüknek gyerekes, boldong jó kedve támadt. Végtelenül mulattak különösen egy uron, akinek később a kisérést elfogadták. Együtt mentek a Eodet-de-Mauroi utig, mikor a férfi kettőt fűttenett; azonnal előugrott három ember, a kik minden sikoltozásuk ellenére betuszkolták őket egy kocsiba.

Egy háznál kiszálltunk, bekényszerítettek egy szobába, ott aláírtattak velünk egy-egy szerelmes levelet, aztán elbocsátottak azzal, hogy azok a levelek pénzt fognak érni akkor! Most itt vannak a pénzért.

— Cselekednünk kell.

— Mindent elmondani Robertnek?

— Nem, dehogy. Hasztalanul keserítenénk.

a képviselőház az üzenetet, mely ezuttal azért tontos, mert tartalmazni fogja a végrehajtási novella korrekuráját. Holnap határoz a Ház az elnapolás felett s kitűzi a szeptember 22-iki ülésre a delegáció megválasztását is.

Uj főrendiházi tagok. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. törvénycikk 5. § a alapján magyar miniszter tanácsom előterjesztésére Chernel Gyula és Mócsner Béla orrsággyűlési képviselőket élethossziglan a főrendiház tagjává kinevezem.

Kelt, Bad Ischlben, 1908. évi július 4 én.

Ferencs József s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Fabricius Győző generális. A hivatalos lap jelenti:

O császári és apostoli királyi Felsége folyó évi június 25-én Bécsben kelt legfelső elhatározásával Fabricius Győző, a budapesti első honvéd gyalogezrednél létszám felett vezetett, a pozsonyi IV. honvédkerületi parancsnokságnál rendszeresített tábornoki helyen ideiglenesen beosztott ezredesnek, az illető kerületi parancsnokságokhoz való végleges beosztását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ez annyit jelent, hogy ezredes ur Fabriciusból nemsokára tábornok lesz.

A választási törvény tervezete. Egyik estilap szerint a választási törvény tervezetét a belügyminiszter titoktartás kötelezettsége mellett kézbesítette a koalíciós pártok vezérembereinek számszerint harmincnek, tanulmányozás végett. A tervezet e szerint úgy szól hogy a választói jog alapja csakugyan plurális lesz. A több szavazat gyakorlása vagyoni cenzushoz és a diplomához van kötve. De a plurális kedvezményében azok részesülhetnek, akik magyarul írni olvasni tudnak. Ez a rendelkezés védelme

el a fejét. Sokkal radikálisabb lesz, de jobb is így. Megteszi, amire kérem.

— Mindent?

— Így lesz; én ráveszem Robertet, hogy utazzon el néhány napra. Őn megmondja annak az alaknak a címét és megírom neki, hogy egy kitűzött órában jöjjön ide. Fél tőle?

— Rettenetesen; de bizom önben.

— Nem bánja, ha nagyon is nyersen találom megbüntetni?

— Nem, — mondta

Másnap Robert elhagyta Párizst. Harmadnap este 7 órakor csengettek az ajtón. Egyedül voltunk; a cselédeket is mind elküldtük.

Marcelle nyitott ajtót.

Tudom, hogy engedelmességni fog, — mondta halkán a férfi, a ki belépett.

— Önnél van a papír, — kérdezte Marcelle.

— De, persze, csak az árért adom oda.

— Még nekem is, aki férje vagyok ennek a hölgynek? — mondtam elébe ugorva.

Megrettent. Nekiugrottam, mielőtt megfordulhatott volna. Megkaptam a torkát, hogy befojtsam a kiáltást. Azután már nem is tudom, hogy végül eszméletlenül esett el. Elvettem a papírlapot s odaadtam Marcellének.

Tizenegy órakor még mindig tartott az ájulása. Vállamra vettem és elvittem egy épülő házka, ami a sarkon volt.

Robert egészen megváltozva találta a feleségét, mikor két nap múlva hazajött.

Csodálkoznak talán, hogy a rendőrséget nem vettem igénybe? Higgyék el nekem, hogy a legjobb módszer az angolos testi büntetés. A mi emberünk sem mert soha hirt sem adni magáról.

a magyar supremációnak s e rendelkezés miatt lázongnak máris a nemzetiségiek, akik a tervezetről, ugylátszik tudomással bírnak.

Városi közgyűlés.

Csendes, nyári tanácskozásnak ígérkezett s élénk s itt-ott zajos tárgyalássá vált a tegnapi városi közgyűlés.

A falragaszok kifüggesztésének rendezéséről szóló szakályrendelettervezetnél volt az első vita, amelyet addig fejtegettek, hogy a polgármester jobbnak látta a nagyon is helyénvaló szabályrendelet levételét a napirendről, hogy az a jogügyi bizottság rostájába kerüljön.

Hosszabb vitát keltett a nyári szinkör tűzcsapjainak és vízvezetési berendezéseinek költsége. Csak 3771 koronáról volt szó, de a bizottsági tagok oly erős támadást intéztek e kérdésben a polgármester ellen, amilyent nem igen láttunk, amikor százezrekről volt szó a közgyűléseken.

De azért két óra felé az összes ügyeken, sőt az interpellációkon is tullestek s befejezték a közgyűlést.

A tanácskozás lefolyása a következő volt:

Glatz Antal főispán elnökölt.

Jelenvoltak: Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Istvánffy István, Iuricskay Barnabás, dr. Cseresnyés Béla, Gerő Armin, Komlóssy József, Lukács Ödön, dr. Turi László, dr. Dóri István, Sztarill János, Szántó Lajos, dr. Baróthy Ákos, Kőszeghy József, Ragány János, Papolezy Ferenc, dr. Dóri Ferenc, Hann Lajos, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, dr. Kazay Kálmán, dr. Konrad Márk, Kriszta Sándor, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Niedermann Antal, Óváry Lajos, Sas Ede, Stark Gyula, dr. Stokker József, Sziládky Ernő, Tanay Zsigmond dr. Adorján Emil, dr. Altmann Jakab, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferenc, Czeglédi Jeremiás, Czeglédi Sándor, Cser János, Sulyok István, Stettner István, Schwartz Izidor, Tátray Sándor, dr. Vueskies Gyula, Weisz Károly, Weisz Lajos, Frid Ferenc, Hankovics Ferenc, Löwenstein Zsigmond, dr. Tóth Ferenc, dr. Weisz Márton, Bognár Sándor, Farkas József, Grósz Sándor, Harmathy Károly, Moskovits Parkas, Olasz Béla, Rendes Vilmos, ifj. Rimanóczy Kálmán, Salamon Benedek, dr. Schweiger Ede, Wégner Ödön.

A megnyitás után felolvastatták a polgármester havi jelentése, melynek érdekesebb adatait már közöltük. Tudomásul vették.

A báró Gerliczy-kert parcellázását s új utcanyitását a városi tanács elfogadásra ajánlja.

Weisz Lajos, Schwarz Izidor és Rimler Károly polgármester hozzászólása után a tanács javaslatát elfogadták.

A falragaszok elhelyezéséről alkotott szabályrendelet némi vitát keltett, mert akként intézkedik, hogy a kibocsátását is büntetik, nemcsak azt, aki tiltott helyre ragasztja ki a falragaszt. A hirdetőményeket ugyanis csak a hatóságilag megjelölt helyekre szabad kiragasztani.

Dr. Stokker József helyteleníti, hogy a kibocsátót is büntessék.

Gerő Armin kifejti, hogy a kibocsátó csak az esetben büntetendő, ha a kibocsátó rendeltéssel ragasztják tiltott helyre a falragaszt.

Dr. Hoványi Géza még a nyomdatulajdonost is felelősségre vonná, hogy kinek készítette a falragaszt.

Dr. Hoványi Gyula részletesebben fejti ki, hogy a kibocsátó felelősségre vonása túl menne azon a célon, amit tulajdonképpen a szabályrendelettel el akarnak érni. A kibocsátót hagyják ki.

Dr. Berkovits Ferenc dr. Hoványi Géza álláspontját helyesli.

Dr. Adorján Emil a dr. Stokker József véleményét fogadja el. Indítványozza, hogy vegyék be a szabályrendeletbe, hogy a háztulajdonos engedélyével szabad a házakra falragaszokat kifüggeszteni.

Dr. Berkovits Ferenc határozottan ellenkező véleményen van, mint Adorján.

Dr. Hoványi Gyula a tűzfalakra, épületek egyéb falára festett hirdetőményeket a szabályrendelet alól kifejezetten kivenni kéri.

Gerő Armin védi a javaslatot.

Sas Ede Adorján indítványát fogadja el.

Többek hozzászólása után a polgármester halasztási indítványt tett, hogy az ügyet, tekintettel a vélemény-eltérésekre, adják ki a jogügyi szakbizottságnak. Az indítványt elfogadták.

A városház építési költségeinek végleszámolását eltagadták.

Igy elfogadták a gyermekkorház 1907. évi zárszámadását és 1909. évi költség-előirányzatát is.

A fürdővasut.

A fürdővasut áramszolgáltatási szerződését jóváhagyás végett beterjesztette a tanács.

Dr. Hoványi Géza azzal fogadja el a szerződést, hogy a város által befektetendő tőke biztosítésként leteendő 120,000 koronát ne az üzembhelyezéskor, hanem csak az üzem megkezdése után fél év múlva adja ki a város.

Rimler Károly polgármester kifejti, hogy miniszteriumban úgy nyilatkozott, hogy egy üzemre kiépített vasutban elég garanciát nyújt a városnak. A város érdeke is a vasut kiépítése s ezért meg kell könnyíteni azt.

Dr. Hoványi Géza újból kifejti, hogy szükség van a biztosítékra s a város érdeke, hogy az üzembe helyezés után fél évig még a város kezében legyen a kaució.

Dr. Stokker József a tanács javaslatát fogadja el, mert dr. Hoványi Géza indítványa megnehezítené a vasut építését. A vasut üzeme egy fél év alatt úgy sem szűnik meg, még ha nem életképes is.

Sulyok István a város érdekében valónak tartja dr. Hoványi Géza indítványát s azzal fogadja el a tanács javaslatát.

A többség a tanács javaslatát fogadta el. A honvéd hadapródiskolánál megüresedett két helyre Duró Mihályt és Nagy Bélát ajánlja s Székely István pályázatát azzal terjesztette elő, hogy a határidő után lett beadva s így figyelembe nem vehető.

Hosszabb vita indult meg s a törvényhatóság akként határozott, hogy Durót és Nagyot jelöli a két helyre, de Székely kérvényét is felterjeszti, azzal, hogy határidő után érkezett be.

A Szigligeti-színház javítására a szükséges 2471 korona póthitelt engedélyezték.

A szinkör tűzbiztonsága.

A tanács a nyári szinkör környékén felállítandó tűzcsapokra és a vízvezeték bevezetésére 3771 koronát kért, a vízvezetési alap terhére.

Fried Ferenc kifogásolja az előterjesztést. A polgármester határozottan biztosította a törvényhatóságot, hogy a nyári szinkörre nem kell semmit sem áldozni a városnak, mint legfeljebb az évi 3000 koronát s az összes költséget a szinigazgató viseli. Nem szavazza meg most a kért összeget.

Rimler Károly polgármester szerint az utcai tűzcsapokat a város állíttatja fel mindenütt. Azt most is állítja, hogy a szinkör építése nem terheli a várost. A környéket azonban világítással, vízzel a város köteles ellátni. Ez nem tartozik szorosan a szinkörhöz. Megcsinálhatták volna ezt a dolgot a közgyűlés nélkül is, de mert annyira élére volt állítva a szinkör ügye s mivel mindent nyíltan tesz a tanács, behozták a közgyűlés elé. Epen mert tudta ezt a főmérnök, a szinkör ügyével egyidejűleg kellett volna, hogy erre a külső berendezésre is figyelmeztesse a tanácsot.

Dr. Adorján Emil szintén a polgármester ígéretére hivatkozik, amelynek betartását várta volna, de nem 3771 koronás új költség előterjesztését. Nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem indítványozza, hogy a tanács járjon közbe az igazgatónál, hogy ezen összeg törlesztését vállalja el.

Dr. Kazay Kálmán nem fogadja el azért a

javaslatot, mert látja, hogy a köztisztaságra soha nincs pénz, a szinkörre pedig áldoznak.

Köszeghy József főmérnök azért nem vette be a külső tűzcsapokat és bekapcsolást a szinkör költségvetésébe, mert nem tartozik szorosan szinkörhöz. Ő felépíti a szinkört a város megterhelése nélkül, de akkor nem lesz gondoskodva a szinkör tűzbiztonságáról.

Dr. Hoványi Géza elfogadja a tanács javaslatát, mert a szóban levő tűzbiztonsági intézkedések megtétele a város kötelessége s annak költségét éppen úgy nem viselheti a szingazgató mintha azt követelnék, hogy a szinkörben szolgálatot teljesítő rendőrök fizetését akarnák a szingazgatóval megtéríteni. A tűzcsapok a tűzbiztonság miatt nélkülözhetlenek.

Dr. Hoványi Gyula kénytelenségből megszavazza a javaslatot, mert még be sincs vezetve a szinkörbe a vízvezeték, víz nélkül pedig a csapok nem érnek semmit. A főmérnöknek gondoskodni kellett volna arról, hogy egy faépület vízvezetékekkel kellőleg ellátassék.

Hlatky Endre nem látja okát a nagy felháborodásnak ily csekély összeg miatt. A szingazgatótól nem lehet a költségeket követelni; ez nem lenne sem illő, sem igazságos. A kért összeget megszavazza.

Dr. Tóth Ferenc szerint az ügy nem is tartozik a közgyűlés elé. Vegyék le a napirendről s adják vissza a tanácsnak, hogy a vízvezetési alaptól, a saját felelősségére készítesse el a munkálatokat.

A többség a tanács javaslatát elfogadta.

*

A Nagyváradon létesítendő állami elemi népiskola gondnokságába a törvényhatóság a maga részéről. *Frankó Endre*, *Dr. Hoványi Gyula*, *Dr. Konrád Márk*, *Ováry Lajos*, *Köblös Ferenc*, *Dr. Ágoston Péter*, *Dr. Várady Zsigmond*, *Bordé Ferenc*, *Darvassy Lajos* és *Dr. Altmann Jakab* tagokat választotta be.

Vita nélkül fogadták el *Dr. Hoványi Géza* és társainak azon indítványát, mely szerint a törvényhatóság írjon fel a belügyminiszterhez, hogy a 13. gyógyszerár személyes üzleti jogát *Csanády Kálmán* oklev. gyógyszerésznek adományozza.

Dr. Kazay Kálmán indítványát a bejelentési hivatal felállítására tárgyában kiadták a tanácsnak.

A többi apróbb ügyeket vita nélkül fogadták el.

Az interpellációk.

Sas Ede a harmadik vashid felállítását sürgette, s megnyugtató választ kér a polgármestertől, hogy hajlandó-e ezen fontos közforgalmi művet mielőbb megvalósítani.

Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy a kérdés a szépeszeti és közlekedési szakbizottság előtt van s ha innét visszaérkezik, a megvalósítás stádiumába jut a kérdés.

Dr. Hoványi Géza három ügyben interpellált.

Külvároson a fecske-utcai 5. számú ház be van építve az utca közepére, úgy hogy ott alig fér el egy kocsi. Tűzbiztonság tekintetében ez az állapot tűrhetetlen. Már kérték a kisajátítást a lakosok. Miért késik ez az ügy?

Van-e tudomása arról a polgármesternek, hogy az útvárosi fűzesen levő régi huszár lakatánya előtti terület be van kerítve, holott az ezelőtt legalább 30—40 évig szabadter volt. Kiengedte meg annak bekerítését? Kéi tulajdonképen ez a terület?

Tavaly utasítva lett a tanács, hogy egy uszoda felállítására nézve tegyen előterjesztést. Miért maradt ez el?

Rimler Károly polgármester ismerteti a fecske-utcai állapotot. Régen megkísérelték a kisajátítási egezséget, de a környék lakossága mivel sem járult hozzá s ezért a kérdést ad acta tették. Az eljárást e tárgyban megindítja.

A Fűzesen levő lakatánya előtti tér, a főmérnök szerint a kincstár tulajdonául van tervezve. Utánna járnak a dolognak s kellő puhatóldozás után intézkednek.

Az uszodát csak a régi helyére lehet

építeni, ha a partfal a városháza mellett kiépül. Igéri, hogy a jövő évi költségben egy modern városi uszodára nézve fedezetről gondoskodik.

A válaszokat tudomásul vették s a közgyűlés véget ért.

A magyarellenes tanítók bűnhődése.

Miniszter leirata az aradi püspökhöz

Az év elején általános feltűnést keltett a tanfelügyelő leleplezése, melyet a hazafiatlan román tanítókról tett. Annak idején az ügy a megyei bizottságot is foglalkoztatta. Legutóbb a minisztériumba került fel az ügy s a miniszter most tette meg intézkedését, melyről az aradi görög keleti püspököt értesítette.

Módunkban van a püspökhöz intézett miniszteri leirat intézkedéseit közre adni.

Az év elején *Vasady Lajos* tanfelügyelő többek között iskolavizsgálatot tartott Mezőpeterden is. It az iskolában *Dagó György* a tanító, aki előre haladott életkora miatt már nem képes az iskola kívánalmainak eleget Oreg tehetetlen ember mellett egy agilis magyarellenes pap *Pirtea György* vezeti tulajdonképen az iskolát. *Pirtea György* a vezetést arra használta fel, hogy a fiatal gyermekbe beleoltsa a magyarok ellen gyűlöletet és hogy megnyerje őket a szélső románok fanatizmusának.

A gyermekek közé olyan népdalokat vitt amelyek világosan magyar ellenesek s általában a Nagyrománia örült fogalmának elterjesztését célozzák.

Ezek közül a versek közül egy pár fordítást adunk:

Erdélyi hegyigyerek, emeld fel homlokodat és fujd ki magad örömmel, hogy román fiu vagy.

Hadd szóljon a dob a piacon, oláhok gyűljetek össze és a szent szabadságért életrehalálra egymást szeressétek.

Gyertek testvéreim egyesüljünk, mert veszályban a hazánk. Romboljuk le a palotákat, ahol ezer meg ezer bűn van.

Nem halljátok a piacon a lármat? Fegyverrel kezettekben rohanjatok, mert a katonák utólrének és leszurnak. Üssétek, ha ők is ütnek benneteket.

A miniszter a hazafiatlan szellemén kívül szabálytalannak találta az iskolai épületet is. Leiratában értesíti a püspököt, hogy *Pirtea György*től a congru utalását felfüggesztette. A tanítóra vonatkozólag pedig meghagyta a miniszter, hogy nyugalmazza a püspök, mert különben a jövő tanév kezdetén kénytelen lesz fegyelmi uton elmozdítani.

A feketeügyörösi iskolában szintén magyarellenes irányról győződött meg a miniszter. Ott a tanító *Dudureszku György*. Ennek az iskolájában ugyanazokat a verseket találta a tanfelügyelő, mint a mezőpeterdiben. A fenti verseken kívül itt a »Románia fiai« című verset is megtalálták, mely így hangzik:

Románia fiai, főbb katonák, a Kárpátok sólyom madarai, a nagy Dunán egy keskeny hidon felfegyverkezve átkelünk, a harc nagy és veszett és egy menydörgő hang hallatszik mondván:

Fegyvert! Fegyvert! Fegyvert! Keressetek fegyvert, fegyvert! Fegyvert adjatok! Drága Románia fegyvert, fegyvert adj fiaidnak, hogy hogy győzzenek ott a csatában a vitéz ifjait.

Az iskolában a magyar nyelv tanítása is el van hanyagolva. A miniszter ezért *Dudureszku György* tanító ellen elrendelte a fegyelmi

vizsgálatot s egyszersmint az államségélyt is megvonta.

A harmadik hazafiatlan tanító *Csipó Péter* aki *Lokkon* tanít, s szintén a fenti vádakkal van illetve. A miniszter ő ellene is elrendeli a fegyelmi vizsgálatot.

A görög keleti püspök a miniszter rendelkezéseit még a jövő iskolai év megkezdése előtt foganatosítja s a tanítók valamint a lelkész ellen a legszigorubb vizsgálatot indítja meg.

A miniszter leirata nagy feltűnést kelt Aradon.

A Budapesti tűzkatasztrófa.

A Párisi Nagy Aruház égése óta ilyen iszonyatos tűzkatasztrófa nem volt.

A tűz hirtelen terjedésre, a halálugrások, a mentés, az áldozatok sokasága, minden tekintetben hasonlítanak a borzalmas Párisi Nagy Aruház égéséhez.

A mentők és a tűzoltók gyorsan a helyszínre érkeztek, ugyszintén a rendőrség is, mely csak igen nehezen tudott rendet teremteni a fejvesztett tömegben.

A tűzoltók elsősorban a benrekedt munkások megmentéséhez fogtak, dolguk itt azonban kevés volt, mert a szerencsétlenek legnagyobb része leugrott, csupán egy megszenesedett holttestre és *Mózesi János* munkásra akadtak rá.

A mentők hat kocsival *Kovács Aladár* igazgató és *Dr. Vivontek Győző* főorvos vezetésével és 30 mentő orvossal vonultak ki.

Fél egy órakor a katonaság is a helyszínen volt.

Míg a rendőrség a katonasággal együtt rendet teremtett, a mentők a sebesülteket elszállították. A főváros derék tűzoltósága emberfeletti munkát végzett, úgy hogy háromnegyed egy órakor *Janocsek* főparancsnok helyettes jelentette *Sajó* rendőr tanácsosnak, hogy a tüzet eloltották.

A tüznél megjelentek *Seterényi* és gróf *Hadik* államtitkárok *Dr. Boda* főkapitány.

Seterényi államtitkár a jelentések meghallgatása után azonnal megkérdezte:

— A szükséges felszerelések megvoltak? Megvoltak! Felelte a főparancsnok.

A pokolgyárból.

A tegnapi szörnyű tűzkatasztrófa áldozati közül bárman vannak a Rókus kórházban. Ezek: *Kohn Margit*, *Bálint Jolán* és *Kraski Mária*. *Koh Margit*nak korona nagyságu koponyatorrése van homloka felett, állapota életveszélyes, eddig nem hallgathatták ki.

Bálint Jolán és *Kraski Mária* már jobban vannak, úgy hogy néhány nap alatt elhagyhatják a kórházat.

Vig Mariska és *Blaha Gyula*, kiket tegnap a mentők ugyancsak a Rókus kórházba vittek, még a délután folyamán távoztak a kórházból.

Kovács Irma és *Orakovics Elel* meghaltak.

Tűzvizsgálatot a gyárban nem tartanak mert azt pótolja a megejtett bírósági vizsgálat melyben az ügyészség delegáltja, a vizsgálóbíró, a rendőrség részéről *Sajó* rendőrtanácsos, a kerületi kapitányság vezetője, a tűzoltóság főfelügyelője és az előjáróság kiküldöttei vesznek részt.

A vizsgálat még mindig tart, eredményé-

től függ, vajjon a katasztrófa miatt indítják-e a bűnvizsgálatot, vagy sem.

Becker rendőrfogalmazó kihallgatta a menekülteket és sebesülteket, kik közül Mőzesi Imre előmunkás mondotta a legérdeesebb és legnagyobb fontosságú dolgokat.

— Krustyán András és én — mondotta Mőzesi, az udvari részben lévő mosóhelyiségben egy 24 kilogrammos benzinedényt vittünk a mosódoboz felé, hogy azokba a benzint beleöntsük.

Menet közben, amikor már közel voltak a dobokhoz, láttuk, hogy az udvari ablakok előtt dolgozó Orakovics Elel és Kovács Irma lábai alatt apró lángocskák táncolnak.

A mosóhelyiség padozata cementből van, gyakori eset, hogy a benzin, amelylyel tisztítunk, a földre fröccsen. Természetesen itten tüzzel nem dolgozunk, a dohányzás szigorúan tiltva van, a motor pedig, mely a mosódobokat hajtja, az utcai részen áll, a benzindoboktól 3 szoba választja el.

Hogy a kifröccsent benzin meggyuladt és a lángok ott táncoltak szemünk előtt, ennek más oka nem lehet, minthogy a tisztításra került férfiruhák valamelyikének zsebéből kiesett egy benne felejtett gyufaszál, a ruhákat válogató lányok egyike ráléphetett és meggyújtotta, de nem vette észre.

Azért mondom ezeket, mert három héttel ezelőtt ugyanazon a helyen, ugyanez történt, akkor nem dolgoztunk benzinnel és azonnal eloltottuk a tüzet.

Most azonban a nehéz benzintartály a kezünkben volt és Krustyán a tüzet meglátva annyira megijedt, hogy a benzintartályt elengedte. Erre én is elejtettem. A benzin szétömlött és ugyanabban a pillanatban megtörtént a robbanás.

Hogy azután mi történt, magam sem emlékszem. Csak tudom, hogy ruhám tüzet fogott és én beleugrottam az egyik vízzel telt mosókádba, onnan azután a hátsó ajtón kifutottam és a mellélépcsőre menekültem.

Abderai esetek.

Abderában sokan szeretnek jól élni. Szeretik a jó falatokat a finom ételeket. Ettől olyan finom a test s ettől érzi jól magát az ember. Ám Abderában sok gazdasszony nem tud főzni, akkor nem lehet izletes ételeket készíteni. Hosszu időn az emberek kénytelenek voltak a házi kosztot enni. Egyszer azonban megváltozott a világ a leány gyermek gimnáziumba járt s a turós csusza készítése helyett megtanulta a zsir és liszt chemiai összetételét és amikor felnőtt férjhez ment, a cigarettázáson és kávéházozáson kívül nem ige értett semmihez.

A gimnázium és kávéház tudvalevőleg még nincs berendezve, úgy hogy ott a nők megtanulják a töltött káposzta készítését, s így bizony a rosszabbnál rosszabb kosztok kerültek a férjek elé. A férjek türetek és soványodtak. Végre is Abdera főjegyzője a kezébe vette az ügyet és közöskonyhát létesített. Innen hordták ezután a legfinomabb ételeket a feleségek részére, néha a férj is jól lakhatott belőle.

Abderában tudvalevőleg nem úgy állanak a viszonyok, mint minálunk. Ott ha rendőrré van szükség akkor a pincéből kell előkeresni egyet. A közös konyhában sokan megfordul-

nak, tehát oda föltétlenül rendőr kell. Kint a külvároson nincs rendőr, oda nem jut, de oda nem is kell, mert ha ott baj van, akkor elintézik azt rendőr nélkül is. A közöskonyhány azonban nem a közbiztonságról van szó, Ott életről van szó, amit minden pillanatban meg lehet mérgezni, mert Abdarában mérgekverők is akadhatnak. Ha pedig a rendőr ott van a közös konyhában, a cselédnek nem szabad mérgezni, tehát biztos a kosztosok élete.

Az abderai közös konyhában tehát föltétlenül rendőrré van szükség. Ennek a rendőrnek ott kell állnia, míg el nem készül az ebéd, azután elmehet, mert így akarja az abderai főjegyző. A városban esetleg a közöskonyha mellett pedig késsel csíholhatják egymást az emberek. Ehhez senkinek semmi köze, a rendőrnek legkevésbé, mert ő a közöskonyha mellett áll, ez pedig csak fontosabb, mint egy verekedés vagy pláne egy gyilkosság.

Addig pedig, míg a rendőr a közöskonyhán posztol, az abderai főjegyző előterjesztést készít s javasolja, hogy emeljék a rendőrlétszámot, mert a közbiztonság tűrhetetlen.

Igy van biz ez Abderában vigadjunk, hogy nem élünk ottan.

Plutó.

Előfizetési felhívás.

A félvé kezdetén bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, kérve az előfizetés megújítását és lapunk terjesztését szélesebb körökben.

A mi lapunk az ő olvasóiban nem csupán előfizetőit látja. Tábor vagyunk, egy tábor a lap az ő olvasóival, a tábor lobogóján pedig a keresztény Magyarország jelszava van felírva. Ezért küzdünk azzal a rendületlen meggyőződéssel, hogy Magyarország jövője attól függ, mennyire képes egész szervezetét, közszellemét és közéletét átítani a keresztény eszmékkel?

Kereszténység és magyarság: e két gondolat együttesen biztosítja a jövőt. A keresztény magyar közönséghez fordulunk tehát most is, kérve lapunk támogatását, terjesztését. Ami győzelmünk mindnyájunk diadala s ez a diadal Magyarország szebb jövőjének biztos záloga. Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A TISZANTÚL szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **Schlauch requiem.** Hatodik évfordulója van ma egyházmegyénk b. e. főpásztora Schlauch bibornok halálának. Az évforduló alkalmából gyászistenisztelet lesz az egyházmegye minden templomában. A várad székesegyházban az ünnepélyes requiem, mely 9

órákor veszi kezdetét, Fetsler Antal segéd-püspök fog pontikálni.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kérlontári Dezső nagyváradi törvényszéki joggyakornokot az élesdi járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki. A nagyváradi főügyész Vékey Barna gyulai ügyészégi irnokot irodatisztává nevezte ki.

* Vasutvonal a Kommandáns-réten.

Az ősi-nagyváradi vasut az ősi-biharpüspöki vasut kiépítése tárgyában átiratot intézett Nagyvárad városához s abban kifejti, hogy mily előnyös lesz ez az összekötő vasutvonal a város forgalmára s az ősi vasut Rhédey-kerti vonalának a várad-velencei állomásig leendő kiépítésével a közvetlen forgalom a város kereskedelmi gócpontjához közelebb jut. Értesíti a vasutársulat a várost, hogy a vonalat a Rhédey-kerti hídttól a Peceár-ápasztó csatorna töltésén akarja végigvezetni.

* **Tiszteletbeli kinevezések.** A tegnapi városi közgyűlésen Glac Antal főispán a szükséghez képest többeket nevezett ki tiszteletbeli tisztviselőkké. Így dr. Munk Béla orvost tiszteletbeli tisztviselővé, dr. Dénes Sándor ügyvédet tiszteletbeli alügyészsé, Nizsalovszky Sándort tiszteletbeli árvaszéki elnöké és Tóth Bélát tiszteletbeli számtiszté nevezte ki.

Panasz egy gyógyszerész ellen. Dr. Möriz Ernő megyei főorvoshoz tegnap panaszos levél érkezett Nagybaródról. A levélben Weinstock Imre gyógyszerész segéd panaszkodik Szabó Sándor gyógyszerész ellen. A gyógyszerész segéd a levélben azt állítja, hogy őt Szabó Sándor gyógyszerész üti, veri. Vele össze nem férhető munkákat végeztet. Rendes lakásról nem gondoskodik. hálásra a laboratóriumba kényszeríti. Ezek mind olyan dolgok melmek szabály ellenesek és büntetést vonnak magok után. A főorvos a levél alapján jelentést tett az alispánnak, akit kért, hogy indítsa meg azonnal a vizsgálatot.

* **A magánborfogyasztási egyezségek.** A magánborfogyasztási egyezsége vonatkozólag a kir. pénzügyigazgatóság a kiegyezés a legtöbb féllal szemben kiigósolta s a fogyasztási adóhivatal ezekre nézve új tárgyalást tartott. Egyesek belementek a magasabb összeg fizetésébe, mások azonban megtagadták a nagyobb összeg fizetését; míg egy nagy részre a város kérte a régebbi összeg meghagyását, mert azt méltányosnak tartja. A kir. pénzügyigazgatóság most értesítette a várost, hogy a megajánlott magasabb összegeket elfogadja, valamint azokat is, akikre nézve a város a régi összeget, a tapasztalt fogyasztás révén méltányosnak tartja, azonban akik megtagadták a magasabb átalány összeg fizetését, azokra nézve a tételenként való kezelést rendelte el.

* **Főispán és hírlapíró.** Esztergomból táviratozzák: Gyapay Pál esztergomi főispán a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésből kiutasította Dvihally Géza hírlapírót. Dvihally védekezni próbált, de a főispán erősen részölt: — Ha dolgozni, akar vonuljon a közönség közé.

A hírlapíró ezt az eljárást annak tulajdonítja, hogy a lapokban többször rámutatott arra hogy a főispánt klikk veszi körül, amely az alispán ellen frős aknamunkát folytat, ámbár ez a nemzeti küzdelem idején nagy érdemeket szerzett magának.

* **Halálozás.** Lánagy Gusztávné szül. Demeter Jolán élete 23. évében elhunyt. Temetése ma, pénteken, július 10-én délután 4 órákor lesz a Keskeny-utcán 10. sz. háztól.

* **Akik az eszüket is elisszák.** Simon Juli kárászteleki illetőségű 60 éves csavargónót, kit többször büntetett és toloncolt a rendőrség, ma délután a Bémer-térről két rendőr behozta. A jeles metróna oly ittas volt, hogy egyetlen szót sem lehetett tőle kivásalni, lezárták. Szinte ilyen holtrészeg állapotban kerültek a rendőrségre Botos Zsuzsanna és Bornemissza György. Mindannyian lezártattak.

* **A gabonaalkusok figyelmébe.** A helyi piacon gabonavételt, illetve eladást közvetítő alkusok felhívtnak, hogy a vásárlásra vonatkozó megbízatásukról szóló nyomtatványaikat láttaozás végett a gabonavásárok kezdete előtt a rendőrkapitányi hivatalnál bemutatassák. Nagyvárad, 1908. július 4. *Gerő Armin r. főkapitány.*

* **Katonazene-hangverseny a Pannónia-szálloda éttermében.** Vasárnap délután 10 órától 1 óráig katonazene-hangverseny láss a Pannónia éttermében. *Kitűnő italok, Dréher-sör. Zóna-reggeli. Belépő-díj nincs.*

* **Cigányprimások egymás ellen.** Bura, Pócsi, Bebe és Bécz terjedelmes kérvényt adtak be a városi tanácshoz s abban a kérvényben azt szorgalmazzák, hogy más városbeli (szóval idegen) cigányok ne kapjanak zenélési engedélyt Nagyváradon. A kérvényezők, akik az idegen városbeli bandákról vajmi becsmérőleg nyilatkoznak, mégis kijelentik, hogy fáj nekik az az erkölcsi és anyagi elismerés, amelylyel ezeket a jövevény cigánybandákat a közönség elhalmozza. A tanács kiadta elintézés végett a kérelmet a rendőrségnek. A rendőrség azután a kérelmet mint indokolatlant és törvényes alap híján levőt — elutasította.

* **A vészfék.** Istók Vaszali merági (belényesi járás) arató, afölötti örömben, hogy az aratás reánézve jól sikerült, némiképpen bepálinkázott. A vonaton Ujfalu és Keresztes között széles jókedvében megrántotta a vészféket. A vonat természetesen megállott, ellenben Istók Vaszalit Nagyváradra érkezvén átadták a rendőrségnek. A megszeppent atyafi azzal védekezett, hogy ő szomjas volt és vízvezetékét sejtett.

* **Tolvaj vendég.** Ötvös Károly téglavevő munkás, ki a velencei cigánytelepen Hamza György cigánybírónál volt szálláson, szállásadójától egy hálót lopott. Amde rajta vesztett. A házigazda, úgy is mint káros, de mint hatósági megbíztott is, fülön fogta a tolvajt és bebisérte a rendőrségre, hol Ötvöst lezárták.

* **Elvesztett** tegnap egy 45 koronáról szóló váltó, melyen Szegedy József és neje, valamint Megyesi Géza szerepelnek aláírókként. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

* **Kérelem.** Felkérjük az n. é. közönséget, hogy Nagyvárad és Váradvelence állomásokról Püspök- és Félix fürdőbe történő utazásaik alkalmával, ha a kirándulás 24 óránál több időre nem tervezetik úgy Nagyváradon, mint Váradvelencén menettérti jegyet váltani szíveskedjenek, mert ez által a visszatéréskor a menetjegy váltás kellemetlensége elkerültettk. Kolozsvár 1908. június hó. Az üzletvezetőség.

* **Alakuló egyesület.** irnokot keres szép irással, kifogástalan, uri embert, vagy jócsaládból való uri leányt. Munkaidő fél nap. Személyes ajánlkozás szükséges. Cim a kiadóban.

* **Európa mozija.** Kies fekvésű, hegyi ózondus levegőjű kerthelyiségében a szolid kiszolgálásáról és pompás konyhájáról híres Európa-szállónak remek mozgatóképek, az Apolló-mozgófénykép-színház mesésen sikerült főlvételei szórakoztatják a mulatni vágyó közönséget. A széles vetítő-vásznon megelevenednek az orosz forradalom véres mozzanatai, az anarkisták, a forradalmárok bombáinak borzalmas pusztításai markáns, élethű színekkel pe-

regnek be előttünk, majd a kacagtató bohózatok és a legaktuálisabb, legujabb párisi főlvételek szórakoztatják a publikumot. *Belépő-díj nincs.* Szolid kiszolgálás. Igen olcsó árak. A zenét Pócsi Laci teljes zenekara szolgáltatja.

* **Akar Ön jó bort inni?** akkor hiszen Paizs Béla vendéglőjébe, ahol olcsó pénzért kitűnő konyhát, pompás borokat, szolid kiszolgálást s jéghideg finom sört talál s kellemesen eltöltheti üres óráit a rekkenő hőségben a nap izzó sugarai ellen édes menedéket nyújtó hűs kerthelyiség árnyas fái alatt.

* **A Náci bácsi mozija** Weisz Ignác, a Nemzeti-szálloda közkedvelt bérlője a mai naptól kezdve esténként 15, Nagyváradon még nem látott mozgatóképet mutat be. A kizárólag jobb közönség által látogatott helyiségben jó ételek és italok szolgáltatnak fel igen olcsó árban. *Belépődíj nincs.* A zenét Varga Stefi zenekara szolgáltatja. A műsor a következő: Elvárásolt ház. — Női párbaj. — Borbély és bohóc. — Csoda-tyúk. — Poloskás kisasszony. — Dinnye hatás. — Csodálatos hajnövesztő. — Csodahalászat. — Pajkos gyermekek. — Betörők munkában. — Fényképésznél. — Little Tich átváltozó-művész. — A menyasszony álma. — Aranybogár. — A boszorkány titka.

* **A t. gazdaközönség szives figyelmébe!** A legerősebb kivitelű pirosra festett végű kéve kötelek 1000 darabját 10 kor. 80 filléért, elsőmért kitűnő minőségű kötélgyártmányaimat nagyon jutányosan valamint mindennemű zsákokat és ponyvát eredeti gyári árban számítok. **I. Weisz Mór** Nagyvárad, Kossuth-utca Andrányi palota. Egészen új zsák és ponyvák mérsékelt díjért kölcsönözttetnek.

x **MOLNAR H.** Bémer-térl cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

x **Panama kalapok, nyári férfilingek és színes cipők REICHARD áruházában olcsón lesznek árusítva.**

ÁVIRATOK.

Kossuth Ferenc állapota.

Karlsbad, július 9. Kossuth Ferenc az éjjelt jól töltötte. Aldnr drt az éjjel folyamán nem hívták hozzá s az orvos csak ma d. e. a megszokott időben tett nála látogatást.

Kormánybiztos Károlyvárosban.

Zágráb, július 9. A horvát bánt a károlyvárosi képviselőtanács megsértette azzal, hogy a polgármesternek megtiltotta, miszerint a bán fogadtatásán, mint a város képviselője legyen jelen. A bán e miatt nem is ment el Károlyvárosba. Most a városba Horváth György titkárt küldette ki a bán kormánybiztosképen. Károlyvárosban nagy a rémület a kormánybiztos kiküldése miatt.

Bedőlt hid.

Páris, július 9. A kölni építés alatt lévő rajnai hid ma bedőlt. A munkások közül 14 meghalt.

Öngyilkos báró.

Arad, július 9. Báró Bánhid József Bánhid Antal bárónak a fia ma délután a család lőkösházi kastélyában agyonlőtte magát. Az esetről a szülőket azonnal értesítették. Az öngyilkos báró holt-

testét a családi sírboltban fogják eltemetni. A fiatal báró öngyilkossága nagy feltűnést keltett az egész Arad megyében.

TANÜGY.

Az iskolai fegyelemről.

(Egy öreg paedagogus naplójából.)

Iskolai fegyelem alatt azt érjük, hogy a tanuló alárendeli magát a tanító akaratának. Az alárendelés önkéntes, ha t. i. a tanulónak tanítója iránti tiszteletéből és szeretetéből származik. Ez a *legjobb, legtartósabb.* Ha azonban a tanuló külső kényszerűségből engedelmessékedik és rendeli alá magát tanítója akaratának, akkor a fegyelem a félelmen alapszik és csak addig tart, a meddig a tanító szeme, füle vagy karja ér. Ez tökéletlen és helytelen fegyelem.

Az előbbi a tanító egyéniségétől függ; és természetes folyománya annak a viszonyoknak, mely minden kényszer nélkül, de belső okoknál fogva áll elő tanító és tanítvány között. Nem számítás avagy pozitív szabályok következménye.

Az utóbbi erős akarat és megfontolásnak eredménye. Ez főképpen mesterség, lényege bizonyos körülmények és paedagogiai szabály pontos alkalmazásában áll.

Tisztelettel, szerettel parancsolni nem lehet és igen számos tanító egyénisége sem alkalmas arra, hogy ezeket önkénytelenül előidézze.

De még olyan tanító sem nélkülözheti a mesterséget, akiben különben a belső, egyéni tulajdonságok megvannak. A miből az következik, hogy a fegyelmezés szabályait tanulmányozni s azoknak teljes alkalmazására igen nagy gondot kell fordítani.

Akik az iskola életét ismerik, azok jól tudják, hogy a fegyelmet igen sokan nem a kellő mértékben értékelik. Gyakran a tanítónak csak a tudását veszik tekintetbe és e mellett megelégednek arról, mennyire képes azt az iskolában alkalmazni. Innét származik, hogy oly tanítóknak — kik különben sokat tudnak — tudatlan tanítványaik vannak; míg korlátozottabb látkörrel bírók, jóval több eredményt képesek felmutatni.

A fegyelem az iskola alapköve, az iskola ezen működik; ez alap szilárdsága vagy lazaságától függ jórészt a tanítás sikere.

Nézetem szerint különösen figyelmet érdemel a fegyelem tekintetéből a *közvetlen oktatás, a tanuló csendes foglalkozása, a szülők és tanító, vagyis család és iskolai viszony.*

A mikép a tanító ezen tényezőket felhasználni képes, aszerint fog a fegyelem iskolájában alakulni. A jó fegyelem főtenyezői tehát: *érdekes, voező oktatás, megfelelő gyakorlatok s a szülők tisztelete a tanító iránt.*

Lélekítő tanmód nem alkalmas foglalkoztatás s a szülők tiszteletlen megöltő nyilatkozatai és véleményei a tanító és iskola ellen aláássák a fegyelem alapját s tönkre teszik az iskola, a tanító működését.

Hogy a tanulók figyelmét lekötjük s egészen tárgyunkhoz fűzzük; tanításunk legyen közvetlen, a gyermekek felfogásához mért érdekes. Erre csak oly tanuló képes, aki a tananyagot teljesen birtokában van, s az anyagot lélektani és módszertani ügyességgel tudja magyarázni.

A többi a tananyagot teljesen birtokában akar lenni, annak az általános ismeret mellett minden előadásra pontosan készülnie kell, még pedig úgy, hogy az illető tananyagot úgy mennyiségre mint minőségre nézve meg kell állapítani.

Lélektani ismeretet minden jóra való tanítónál feltételezünk, mert ebben gyökeredzik mestersége. Lélektani tanulmányi nélkül a tanító nem éreemli meg e uevet. De a lélektani tapintatot nem lehet idevágó művekből megszerezni; hanem inkább a gyermek természetének beható tanulmányozása alapján nyert ta-

paszlatból. A gyermek egyéniségsnek, hajlamainak, valamint ezek nyilatkozásának szigorú megfigyelése lényeges tényezője a lélektani tapasztalatot szerzesének, ennél fogva ezt, mint a közvetlen és érdekes tanításnak szükséges alapját, minden jó tanítótól megkövetelhetjük.

A tanítás módja is nagy mérvben hozzájárul a tanulók figyelmének ébresztéséhez és fenntartásához. E tekintetben a köd zgető tanmód — nézetem szerint — a legjobb. A tanuló kényszeríti a folytonos figyelemre, gondolkodásra és értelmes feleletre.

A vallás, számtan, természettan tanításánál feltétlenül e tanmód alkalmazandó. Az a bizonyos előadási módszer, melyet a magasabb tanintézetekben követnek, nem való a népoktatási intézetekbe, gyakran előli a figyelmet; a tanító nincs tájékozva arról, hogy tanítványai hol és miképp értették meg, s ebből azután igen gyakran figyelmetlenség származik, mely a figyelmet is veszélyezteti.

Hogy a tanító tanítása érdekes lehessen, tisztán, elég hangosan kell beszélnie, s kerülnie az oly helyzetet, mozdulatokat, vagy testtartást, mely a tanítványok előtt különösnek látszhatnék s éppen ezért szórakozottságra adhatna alkalmat. Nem egy tanítót figyeltem meg, ki tanítás közben s a tárgya iránti elragadtatásában önrudatlanul oly mozdulatokat és taglejtést alkalmazott, mely tanulóit valóságos nevetésre ösztönözte. Természetesen a rend és fegyelem rovására.

A fegyelemre nézve továbbá nagy befolyással vannak: az úgynevezett: *csendes gyakorlatok*. Ezek elkerülhetetlenek. Különösen az osztatlan iskolákban, hol a tanítást egyes osztályokra nézve meg kell szakítani. A csendes foglalkozás tekintetében sok hibát követnek el a nem eléggé gyakorlott tanítók, miáltal a fegyelem is sokat szenved.

Mindenekelőtt soha sem szabad olyasmit csendes foglalkozásul adni, minek a megelőző oktatás által a szükséges alapot meg nem adtuk.

Minden csendes foglalkozást csak rövid időre legfeljebb fél órára szabjanak. A gyermek szereti a változást. Hosszabb ösztévényességhez hiányzik nála az akaraterő s a kitartás.

Ha e körülményt nem vesszük figyelembe, a gyermekek önkényüleg változtatják a munkát a fegyelem rovására.

Hosszantartó csendes foglalkoztatás néha nemcsak a tanító gyakorlatlanságára és értelmetlenségére, hanem gyakran lelkiismeretlenségére is mutatnak. Amely tanító kényelmet szerető, nem készül kellően tanításra, nem gondolkodik a feldolgozandó tananyagról s megelégszik azzal, ha a tanulók írnak, olvasnak, rajzolnak, szóval: csendben vannak: az soha sem fog kellő eredményt elérni, s igen gyakran a bottal való figyelmeztésre fog szorulni. Ez az u. n. mesterséges fegyelem, mely az ifjúságot értelmileg és erkölcsileg veszélyezteti.

A fegyelem végül azon viszony szerint is alakul, mely a szülők és a tanító között fenáll.

Ha a szülők a tanítót elítélik, kevéssé becsülik, akkor hiába várjuk a gyermekektől, hogy az iskolában akarátának alárendeljék magukat; ha azonban clismeréssel, tisztelettel nyilatkoznak róla, akkor a tanító tanítványainak bizalmát szeretét bírja s ezzel a fegyelem egyik leghatásosabb tényezője van részére biztosítva.

A tanítók nem kizárólagosan képzettsége hivatottsága és lelkiismerete működése szerint szokták megítélni, hanem különösen erkölcsi értéke szerint. Ezt a szülők azon befolyás szerint ítélik meg, mellyel jelleme és erkölcsi élete — tanítványaira hat.

Azért erre nagy súlyt kell fektetni. A szülők iránt legyen előrékeny, közlékeny, keresse a gyakori érintkezést; anélkül azonban, hogy megfélekednének állásának méltóságáról. Aki folyton a szülők kegyét hajhássza s e célból az eszközökben sem igen válogatós, az csakhamar veszteni fog erkölcsi értékéből s

ezzel a tekintély, a fegyelem támaszai is megintognak.

Az iskolai fegyelem tehát biztos alapon áll, ha a tanító tanítása közvetlen, érdekes, ha csendes foglalkoztatása helyes s ha úgy nyilvános, mint magánélete kitogástalan és példászerű.

Ha iskolájában éber és gondos, ha netalán előforduló kihágások alkalmával nyugodt, megfontolt erélyt tanusit s mindenkifelett: ha hivatásában pontosságot, fáradhatatlan buzgalmat: akkor iskolájában az igazi fegyelem fog uralkodni.

Iskolások igazgatók fegyelmi szabályokat alkotnak iskoláik számára, azon hitben, hogy ezek által a fegyelem kezelése meg van könnyítve. Nézetem az, hogy a jó fegyelem főképpen a tanító egyéniségétől, hivatásszeretétől és paedagogiai képzettségétől függ, mert nincs iskola törvény, rendszabály, vagy fegyelmi szabály, melyet az ifjúság annyira tisztelne, mint oly tanítót, kihez ragaszkodik, akit tisztel és szeret.

W. L.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.) (78)

Mintha igazán sietős lett volna a dolog!..

Nagy nehezen fentartott őuralommal tért vissza a beteg katoná a betegszobába.

Zinka remegve, halványan és könnytelenül, szinte magatartással állt az ágy lábánál. A bárónő zokogva járt fel s alá, majd kezeit tördelve, majd haját homlokából kisimítva. Természetesen nekironlott a tábornoknak és az orvos ítélete miatt ostromolta, Kitérő válasza elegendő volt, hogy a legfelcsigázottabb reményeket gerjessze benne s a világiasság ösztönét, melyet gyermeke miatti rettegése pillanatra háttérbe szorított, újra felvillanyozza.

— Igen! Igen, az éj nyugodt lesz!... nyöszörgött — még helyre jön minden... minden, nagyon is kár lett volna egy ilyen carriére-ért... de Konstantinápolylyal vége...

Zinka, a tábornok válaszára még jobban elhalványult, de azért néma maradt.

Hogy fivére párbajt vívott, azt ő épp úgy kitalálta, mint édes anyja. Mit következtetett belőle, mit gondolt, mit érzett? Sohasem tudta megmondani, később sem. Lelkében setét volt — szívében megszűnt minden érzés, egész lényé leirhatatlan irtózatban dermedt meg.

Hosszas, beható es nyomatékos rábeszélés után végre sikerült a tábornoknak a bárónőt a visszavonulásra bírni, hogy a beteg érdekében kímélje magát és pihenjen.

Alig zárult be mögötte az ajtó, midőn a belépő inas gróf Truynt jelenté.

E név hallatára Zinka hátranézett. A tábornok elébe sietett.

— Be szabad-e hoznom? — kérdé.

Zinka fejével intett.

Sieburg által megtudva a hírt, Truynt még tizenegy órákor éjjel a palazzetoba rohant.

Némán közeledett Zinkához. Az egyszerű, de közvetlen szívélyesség, mellyel két kezét megragadta, a végtelen sajnálat, az igaz fájdalom a fölött, hogy nem segíthet, mely tekintetből szólt, jölvén melegséggel hatotta át a szegény leányt; lényének rideg megkövesültsége felengedett, könnyek törtek elő szemeiből, ajkai halk nyöszörgést hallatának; aztán nagy erőfeszítéssel visszafojtva a zokogást, alig hallhatólag suttogá:

— Nincs remény... nincs semmi remény...

Anyjának hangos fájdalomának kitörései nem zavarták meg a haldoklót; az első elfojtott kiáltás, mely Zinka ajkairól jött, felkelté halálos álmából. Tagjai nyugtalanul rángatózni kezdtek, aztán lassan felveté nagy szeméit, melyekben a fehér setét színt öltött, mint a kifényesített ólomé, és nővére szegzé azokat. Zinkáról tekintete fáradtan, vontatottan egy véres kendőre tévedt, mit elfelejtettek eltávolítani és végre a tábornokon állapotodott meg.

Nagy nehezen hosszas tévovázás után, végre tisztába láttszott jönni a helyzettel. Lélekzet után kapkodott, türelmetlen mozdulatokat tett kezeivel és vállával, aztán erős vonaglás rázkódtatá meg hatalmas testét,

Ontudata visszatért, mélyen fellelegzett. Az első mi eszébe ötlött, hivatalos kötelességeire vonatkozott.

— Tudósította a nagykövetet? — kérdé csaknem indulatosan a tábornoktól.

— Még nem.

— Akkor kérem, siessen... Bécsbe kell sürgönyözni — azonnal.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, július 9.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. — — — —		10.36
Rozs okt. — — — —		8.96
Zab májusra — — — —		—
Zab okt. — — — —		7.04
Tengeri máj. 1908. — — — —		6.85
Tengeri jul. — — — —		6.64

Ertéktözsde.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, július 9.

Oszták hitelrészvény — — — —	631.25
Magyar hitelrészvény — — — —	748.—
Leszámitóó bank — — — —	743.75
Rimamurányi — — — —	561.50
Oszták m. államvasuti részv. — — — —	692.25
Közuti vasut — — — —	552.—
Városi villamos vasut — — — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. július 9.

Magyar arany járadék 4 száz. — — — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz. — — — —	93.25
Magyar koronajáradék — — — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz. — — — —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény — — — —	94.50
Magyar nyereség sorsjegy kölesön — — — —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön — — — —	145.—
Oszták járadék papírban — — — —	97.25
Oszták járadék ezüstben — — — —	99.—
Oszták járadék aranyban — — — —	116.50
Oszták korona járadék — — — —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek — — — —	150.25
Oszták magyar bankrészvény — — — —	1730.—
Magyar hitelbank-részvény — — — —	748.—
Oszták hitelbank-részvény — — — —	631.50
Magyar hitelrészvény — — — —	689.50
London vista — — — —	240.—
Páris vista — — — —	95.50
20 márkás aröny — — — —	23.51
20 frankos (Napoleonder) — — — —	19.09
Német birodalmi márka — — — —	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKIOS GYULA.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK ÚJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 34

Aranyozó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **szalon és templom aranyozó műhelyemet Nagyvárad, Kossuth L. u 3. sz.** Biharmegyei Takarékpénztár épületéből

Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. sz. az Orsolya szüzek új bérpalotájába helyeztem át.

Midőn ezt becses tudomására hozom mélyen tisztelt megrendelőimnek, legyen szabad megemlítenem, hogy elvállalok rajz szerint egyszerű kivittől a legdiszesebb kivittelig; Oltárokat, szent sirokat, icon osztászatokat, templom berendezési részeket tatarozásokat. Továbbá szalon-butort, kávéház, torony-tetőzet, sirköbötük, tükör és kép keret aranyozását, azonkívül minden e szakmába vágó munkák készítését, javítását, valamint szobrok kijavítását, és festését.

Ezután is minden törekvéssel oda-fogok hatni, hogy nagyon tisztelt pártfogóimat és megrendelőimet meglegedésére szolgáljam ki és maradtam b. megerendelését kérve, kiváló tisztelettel

GYÓRY JÁNOS

szalon és templom aranyozó.

Kívánatra költségvetést készítek, vidékre saját költségemen utazok, hogy a felvállalandó munkát megtekintsem. 231

„A világ közepéhez“ címzett kert-helyiségembe a

Vénusz mozgófénykép

előadásait ma vasárnap folyó hó 28 tól kezdve, minden este előadást tart.

:: Világhírű felvételek. ::

Szabad bemenet!!!

Becsés pártfogást kér

Bethlen utca.

Paizs Béla

Wallerstein

Fülöp Fiai cég

:: Bémer-tér, Pannonia mellett ::

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás **eigányzene**. A vendéglő saját termésű, kitűnő boraival, **finom Dréher sörrel** szolgál a közönségnek. **Elsőrendű konyha**. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Nyári vendéglő.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint az előnyösen ismert **Karger-féle vendéglőt átvettem** és megnyitottam.

Egyetlen vendéglő a hegy tövében.

Állandóan frissen csapolt kőbányai sörök, országos hírv borok. — Hideg és meleg ételek.

Figyelmes kiszolgálás. — Tekepálya.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Roskoványi László,
bérlet.

Felhívás.

Felkérjük mindazon t. részvényeseinket, kik 200 korona n. é. részvényeiket 400 koronás részvényekre még ki nem cserélték, hogy azokat a **legrövidebb idő alatt** intézetünk pénztáránál, kicserélés végett átadni, illetve beküldeni sziveskedjenek.

Központi takarékpénztár
részvénytársaság.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35, 40, 41, 44 $\frac{1}{2}$ 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egyszerűs mind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Saját termésű

Ó vörös gyógy bor literenként 50 kr.
Asztali borok > > 36—40
Pecsenye borok > > 50—60
Kitűnő ráczi ürmös > > 50 kr.

Stettner István, Kapucius utca.

a rőfös áruk árait
tetemesen leszál-
litotta.

Természetes alkólikus

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

kiváló nyálkaoldó és húgyhajtó gyógyhatásu.

Különlegesség gége, gyomor, vese, hólyag
fűdő, rekedtség, köhögés
köszvény és bélbetegségeknek.

Bor és Pezsgőhöz legjobb ital. xx 307.1-50

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Felhívás.

A közgazdasági bank r.-társaság 1908. május 10-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 100,000 koronáról 2000 drb. új 200 kor. azaz kétszáz korona névértékű részvény kibocsátásával.

500,000

azaz ötszáz ezer koronára emeli fel s egyúttal a régi 100 drb. 1000 korona névértékű részvényeket 5000 drb. új egyenként 200 azaz kétszáz korona névértékű részvényt kicseréli.

A 2000 drb. új 200 kor. névértékű részvény kibocsátása a következő módokat mellett történik:

1) a részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak.
2) az új részvényesek az 1909. évi üzleti jövedelemben, a régi részvényekkel egyenlő arányban részesednek.
3) a részvényesek elővételi jogukhoz való igényüket, részvényeiknek lebélyegzés végett az intézet helyiségében való bemutatásával legkésőbb május hó 31-ig gyakorolhatják.

4) a részvények értékében a jegyzéskor 10 százalék azaz husz-husz korona és 3 kor. kiállítás és bélyegdíj fizetendő.

5) A lementmaradó 90 százalék, vagyis 180 kor a következő részletekben és határidőre fizetendő be.

1908. június hó 1-én	30 korona
» július hó 1-én	20 »
» augusztus hó 1-én	30 »
» szeptember hó 1-én	20 »
» október hó 1-én	30 »
» november hó 1-én	20 »
» december hó 1-én	30 »

6) A befizetések után f. év végeig 5 százalék kamattal lesz megtérítve s a befizetések természetesen egy összegben, vagy nagyobb részletekben is teljesíthetők.

Közgazdasági Bank
Részvénytársaság.**Értesítés.**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a Bazar épületben a volt özv. Gyurkovics Béláné helyiségében a színházza! szemben egy a modern világnak megfelelő

**fehérmű varrodát,
himző és előnyomdát**

melyben mindenféle fehérműt legjobb kivitelben és legjutányosabban készítünk. Megrendelések teljes menyasszonyi kelenyékre elfogadtatnak.

Szíves pártfogásért esedeznek

Kronemer Testvérek.

Varró és himző leányok jó fizetéssel ugyanott felvetetnek. — Tanuló leányok felvétetnek

Az ó-palotai kertészeti részvénytársaság

keres

konyhakerti terményeinek piaci elárúsítására egy tisztességes és óvadékkal rendelkező asszonyt százalékos fizetés mellett. Bővebbet Aradi-ut 33. szám alatt.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (ajt -ház.)

Nagyvárad város adóhivatalától.

7666—1908. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az I-ső kerület, vagyis olasz városrészben lévő nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyetek adójára vonatkozólag 1908. évre szerkesztett és az adó-kivető bizottság elé terjesztendő adókiszámítási javaslatokat magában foglaló lajstrom a város-házánál a városi adóhivatal 22-ik sz. szobájában f. évi július 11—18-ig 8 napi közszemlété

FOGAK

3 koronától feljebb; csapfog 5 korona és 8 korona,

aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szak-

mába vágó munkát olcsó árban és jótállással

FOGMŰTEREM Nagyvárad, Rákóczi-ut 22.**Sebő Imre**könyv- és papirkereskedő
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Ajánlja a következő törvénykönyveket az érdeklődők szives figyelmébe:

A büntetőtörvények és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló t.-c.

A végrehajtási eljárásról szóló 1881: LX. t.-c. módosítása és kiegészítése.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetéről szóló törvénycikk.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876: XIV. t.-c. módosításáról.

A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról szóló t.-c.

kitétel, a hol a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Figyelmeztetm az adóköteles társulatokat, hogy amennyiben a javaslat ellen észrevételeik volnának, azokat a tárgyalás előtti napokon a kincstári képviselőnek szóbelileg (a Pénzügyi-palota II. emelet 26. sz. szoba) előadhatják, hogy így minden felesleges írásbeli tárgyalásoknak és hosszadalmas felebebeszéseknek lehetőség eleje vétessek.

Az adótárgyalás 1908. évi július 31-én d. e. 8 órakor az adó-kivető bizottság (Tisza Kálmán-téri etemi leányiskola II. b. sz. tanterme) helyiségében fog megtartani.

A tárgyaláson minden érdekelt megjelenhet, esetleg jogának megvédése végett kellőleg bélyegezett meghatalmazással mást megbízhat.

A meg nem jelenés azonban az adó megállapítást nem akadályozza.

Nagyvárad, 1908. évi július 8-án.

Lukács Ödön,

tanácsos.

Kelemen Béla

könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)**Hirdetések**

felvétetnek

a kiadóhivatalban.